رئیس دانشگاه صنعتی شریف در گفت‌وگوی اختصاصی با «جام جم» وضعیت دانشگاه پس از حمله دشمن را تشریح کرد

شریف، دژ استوار دانش ایرانی

تهمینه سبحانی‌شاد
گروه جامعه

بامداد ۱۷ فروردین امسال بود که دشمن آمریکایی-صهیونی به قلب تپنده دیجیتال دانشگاه صنعتی شریف از جمله مرکز فاوا و هوش مصنوعی آن حمله کرد. دشمنی که فکر می‌کرد با حمله به زیرساخت‌های علمی و فرهنگی کشور که جزو مراکز غیرنظامی نیز به‌شمار می‌رود می‌تواند چراغ علم را خاموش و مسیر پیشرفت کشور را سد کند اما اشتباه محاسباتی‌اش این بود که می‌پنداشت علم وابسته به ساختمان است. نمی‌دانست که علم وابسته به مغزها و اراده‌هاست و نمی‌توان آن را بمباران کرد. البته که در این بین مردم هم بیکار نبودند و اشتیاق خود را برای بازسازی این ساختمان‌های مورد هدف قرار گرفته، بیش از پیش نشان دادند. به همین منظور صندوق بازسازی و نوسازی دانشگاه صنعتی شریف، بیانیه‌ای با عنوان «دوباره می‌سازیمت شریف» را برای جمع‌آوری این کمک‌ها منتشر کرده‌است. در همین زمینه با دکتر مسعود آقامحمد تجریشی، رئیس دانشگاه صنعتی شریف درباره جزئیات خسارات و بخش‌های آسیب‌دیده، برنامه‌های بازسازی و ترمیم، تعاملات بین‌المللی دانشگاه و وضعیت فعلی آموزش مجازی گفت‌وگو کرده‌ایم.

براساس آخرین ارزیابی‌ها کدام بخش‌های دانشگاه بیشترین آسیب را در اثر حملات اخیر دشمنان آمریکایی-صهیونی دیده‌اند؟

دشمن، مرکز فاوا (فناوری اطلاعات و ارتباطات) دانشگاه را مورد هدف قرار داد. نزدیک به ۸۰۰۰ شرکت عضو پارک‌های علم و فناوری از خدمات این مرکز بهره‌مند می‌شدند. سرورهای برخی از شرکت‌های بیمه نیز در آن مستقر بود تا بتوانند با استفاده از اینترنت‌شان از داده‌های دانشگاه استفاده کنند. علاوه بر این، حدود ۱۲ هزار دانشجو و ۴۰۰ عضو هیأت علمی دانشگاه به‌صورت مستقیم از خدمات این مرکز استفاده می‌کردند. تمامی آموزش‌های مجازی و خدمات اینترنتی دانشگاه از همین نقطه تامین می‌شد. از حدود دو سال پیش مقرر شده بود مرکز ملی هوش مصنوعی در دانشگاه شریف مستقر شود و از اسفندماه ۱۴۰۳ به‌صورت پایلوت، به جامعه و شرکت‌های توزیع‌کننده خدماتی ارائه می‌داد. بخش عمده‌ای از این خدمات به مراکز تحقیقاتی و شرکت‌های دانش‌بنیان اختصاص داشت. برای نمونه، هوش مصنوعی اپلیکیشن «بله» روی سرورها و جی‌پی‌یوهای مستقر در دانشگاه ما اجرا می‌شد. در بالای این ساختمان، گروه آموزشی فلسفه علم، دفتر مطالعات آب و محیط زیست و پژوهشکده حمل و نقل دانشگاه نیز مستقر بودند. مجموعه‌ای که تمامی این بخش‌ها را یکجا در خود جای داده بود به‌طور کامل از بین رفت. مسجد دانشگاه نیز که به‌تازگی بازسازی شده بود، از ناحیه بیرونی دچار خسارت شد. پژوهشکده شهید رضایی نیز اگرچه تخریب مستقیم نشده اما عملا غیرقابل استفاده است. دیوارها موج‌برداشته و سقف و پنجره‌ها فرو ریخته‌اند. به‌طور کلی خسارات وارده به زیرساخت‌های آموزشی، پژوهشی و ارائه خدمات به جامعه، بسیار قابل توجه بوده است.

بازسازی بخش‌های آسیب‌دیده چگونه انجام خواهد شد؟

این ساختمان‌ها با وجود قدمت، حدود ۱۰ سال پیش بازسازی اساسی شده بودند. البته در آن مقطع تنها شبکه‌ها به‌روزرسانی شد و ساختار فیزیکی ساختمان دست‌نخورده باقی ماند. اکنون که ساختمان به‌طور کامل تخریب شده، دو گزینه پیش روی دانشگاه قرار دارد: بازسازی در همان محل یا ساخت‌وساز در نقطه‌ای دیگر در شمال دانشگاه که به مشاوران پیشنهاد داده‌ایم. انتخاب نهایی برعهده مشاور خواهد بود و باید از نظر دسترسی، فضای مورد نیاز و تعداد طبقات بررسی شود. در حال حاضر، مرکز فاوا روی برنامه توسعه خدمات خود کار می‌کند و افزودن ظرفیت‌های هوش مصنوعی نیز در دستور کار است. با توجه به وجود پارک‌های علم و فناوری در اطراف دانشگاه و ضرورت ارائه خدمات به شرکت‌های مستقر در آنها، همچنین برنامه‌ریزی برای آموزش هوش مصنوعی از مقطع دبستان، بحث آموزش در این پروژه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. طراحی‌های مفهومی تا اواسط هفته آینده تکمیل خواهد شد و براساس نظر مشاور و نیازسنجی انجام شده، به سازمان برنامه و بودجه ارائه می‌شود. طبیعتا کشور منابع لازم را تامین خواهد کرد و انتظار می‌رود دولت نیز در بازسازی این دو ساختمان و ایجاد زیرساخت ملی هوش مصنوعی، حمایت‌های جدی به عمل آورد. آینده صنعت، آموزش، پژوهش و خدمات کشور در گرو ساختن این ساختار در داخل است.

آیا دانشگاه شریف درخصوص این اقدامات خصمانه با نهادهای بین‌المللی نیز مکاتباتی داشته است؟

بله، گزارشی جامع با همکاری آقای فرطوسی دبیرکل کمیسیون ملی یونسکو در ایران، تهیه و تنظیم شده و همراه با مستندات تصویری ارسال شده است. همچنین نامه‌هایی مستقیم به تعداد قابل توجهی از دانشگاه‌ها فرستاده شده و بازخوردهایی نیز دریافت شده است. برخی از آنها از این اتفاقات ابراز تاسف کرده‌اند. علاوه بر این، نامه‌ای مشترک با ۱۴ دانشگاه دیگر کشور خطاب به حدود ۱۵۰ دانشگاه در سراسر جهان نگارش شده است. نکته حائز اهمیت در این میان، ضرورت برقراری اینترنت بین‌المللی است. هرگونه تعامل مؤثر در گرو دسترسی به ایمیل و بستر اینترنت بین‌المللی است. با برقراری این زیرساخت، فعالیت‌های دیپلماتیک دانشگاهی به‌طور چشمگیری گسترش خواهد یافت. بانک اطلاعاتی گسترده‌ای نیز در اختیار داریم که در حال حاضر در حال بازیابی (ریکاوری) است. خوشبختانه نسخه پشتیبان (بک‌آپ) از آنها موجود است. در روزهای آینده، متن‌های طراحی‌شده برای بیش از ۱۰۰ هزار مخاطب، از طریق ایمیل و به‌صورت شخصی ارسال خواهد شد.

آیا در جریان حملات دشمن دانشجویان و اساتید دانشگاه آسیب دیده‌اند؟

خوشبختانه هیچ‌گونه مرگ و میر انسانی یا مصدومیتی نداشته‌ایم. خسارت‌ها صرفا از نوع مادی بوده و نه دانشجویی جان باخته و نه فردی زخمی شده است. دانشگاه ظرف یک روز سرویس کلاس‌های خود را فعال کرد و طی یک هفته، کل سیستم آموزشی به‌طور کامل احیا شد. در این مسیر، معاونت علم و فناوری ریاست جمهوری نیز سه سرور به دانشگاه اختصاص داد تا امکان برگزاری کلاس‌ها فراهم شود. مجموعه‌های جهادی به‌ویژه در حوزه فناوری و اطلاعات نیز به‌صورت داوطلبانه با دانشگاه تماس گرفتند و همکاری خود را با دانشگاه برای احیای این آسیب‌ها اعلام کردند. فضای همدلی و همراهی موجود، بسیار ارزشمند و تحسین‌برانگیز است.

آیا دشمن با چنین اقداماتی علیه دانش و علم می‌تواند به اهداف خود دست یابد؟

هرچند سخت‌افزارها آسیب دیده‌اند اما دانش، انگیزه و عشق به علم همچنان پابرجاست و زیرساخت فنی مورد نیاز را حتما بازسازی خواهیم کرد. بنابراین با اطمینان کامل می‌گویم هیچ‌دانشی پس از این رویداد از بین نخواهد رفت. تمام تلاش خود را به‌کار خواهیم گرفت تا کشور را در حوزه هوش مصنوعی در جمع پنج قدرت برتر جهان قرار دهیم چراکه ظرفیت و توانمندی لازم را به‌طور کامل دارا هستیم. گواه این ادعا مسابقه‌ای است که سال گذشته برگزار شد و ۳۰۰ تیم دانشجویی از کشورهای مختلف از جمله آمریکا، روسیه، چین، ویتنام و... در آن شرکت کردند. از میان ۱۰ تیم برتر، سه تیم دانش‌آموزی بودند که توانستند در کنار دانشجویان حرفه‌ای رقابت کنند و جزء ۱۰ نفر برتر جهان شوند.

در پایان شرایط و کیفیت آموزش مجازی را چگونه می‌بینید؟

کلاس‌های مجازی در کمتر از سه تا چهار ساعت پس از حمله از سر گرفته شد. شبکه آموزشی، سامانه ثبت‌نام و ثبت نمرات نیز فعال شد. دانشگاه ظرف یک هفته به شرایط عادی بازگشت و هیچ‌گونه اختلالی در ارائه خدمات آموزشی نداشت. نکته قابل توجه آن‌که رئیس مرکز فاوا، کلاس آنلاین خود را حتی در بحبوحه حمله و در همان ساختمان‌های مورد هدف برگزار کرد. پس از حمله، ۹۵ درصد دانشجویان به‌صورت مجازی در کلاس‌ها حاضر شدند که نشان‌دهنده تداوم بی‌وقفه آموزش و عدم بروز کمبود یا چالش جدی بود. درخصوص امتحانات، از اساتید محترم خواسته شده نمرات را به‌گونه‌ای تنظیم کنند که تمام بار ارزیابی بر امتحانات پایان ترم سنگینی نکند و بین تمرین‌ها، امتحانات کلاسی و ارزیابی‌های مستمر طی ترم توزیع شود. این تدبیر به‌منظور تضمین عدم آسیب‌دیدگی نمره نهایی دانشجویان در صورت بروز هرگونه حادثه غیرمنتظره اتخاذ شده است.

یادداشت

دکتر مسعود شادنام | عضو هیات علمی دانشگاه صنعتی شریف

ترس دشمنان از ایران قوی

در جنگ تحمیلی سوم بیش از ۳۰ دانشگاه، مرکز آموزشی و آکادمیک کشور مورد حمله دشمنان قرار گرفت. این اقدام طبق قواعد بین‌المللی، مصداق بارز جنایت جنگی محسوب می‌شود اما فراتر از بُعد حقوقی، چنین حملاتی نشانه‌ای روشن از ضعف مهاجمان در میدان است. دشمنانی که وقتی قادر نبودند توان موشکی یا پهپادی ما را از بین ببرند و نتوانستند حضور ما را در خلیج‌فارس و تنگه هرمز محدود کنند، به سراغ هدف‌گیری مراکزی مانند درمانگاه‌ها، دانشگاه‌ها و مدارس رفتند؛ رفتاری که نشان می‌دهد در عرصه اصلی نبرد، توان مقابله کافی ندارند. چنین حملاتی حامل این پیام است که دشمن آینده ایران قوی را نشانه گرفته است؛ چراکه دانشگاه‌های ما دانشی تولید می‌کنند که برای مردم ایران، با هر نوع حکومت و سیاستی در آینده، ضروری خواهد بود. این مراکز آموزشی، ستون‌های شکل‌گیری یک ایران پیشرفته‌اند و مخالفت با آنها در واقع مخالفت با پیشرفت و استقلال کشور است. نباید فراموش کنیم که چنین اقداماتی بی‌ثمر خواهد بود؛ زیرا موتور محرک توسعه، خود دانش است؛ مسأله‌ای که وابسته به ساختمان نیست. اگر سازه‌ای تخریب شود، دوباره ساخته می‌شود و چه‌بسا بهتر از قبل. آنچه باقی می‌ماند، دانش و میراث علمی است که ریشه‌های آن در تاریخ تمدن ایرانی و در مراکز علمی، رصدخانه‌ها و کتابخانه‌های ما قرار دارد. مثلا با توجه به حملات اخیر به مراکز دانشگاهی، این پرسش مطرح می‌شود که تا چه حد باید نگران عقب‌افتادگی علمی کشور باشیم؟ به باور ما این حملات لزوما به عقب‌افتادگی منجر نخواهند شد. برای نمونه در حمله به دانشگاه صنعتی شریف، زیرساخت‌های حیاتی مرتبط با هوش مصنوعی، ارتباطات و فناوری اطلاعات هدف قرار گرفتند؛ همان بسترهایی که کلاس‌های مجازی دانشگاه براساس آن برگزار می‌شد و سامانه‌های ایمیل دانشگاه نیز از طریق همین زیرساخت‌ها فعال بودند. هرچند در روز حادثه، کلاس‌ها لغو شد اما کمتر از ۲۴ ساعت بعد، سامانه‌ها مجددا راه‌اندازی و کلاس‌ها از سر گرفته شدند. این واقعه نشان داد که تخریب فیزیکی نمی‌تواند مانع اصلی ما در دستیابی به اهداف‌مان باشد و اراده پیشرفت همچنان پابرجاست.

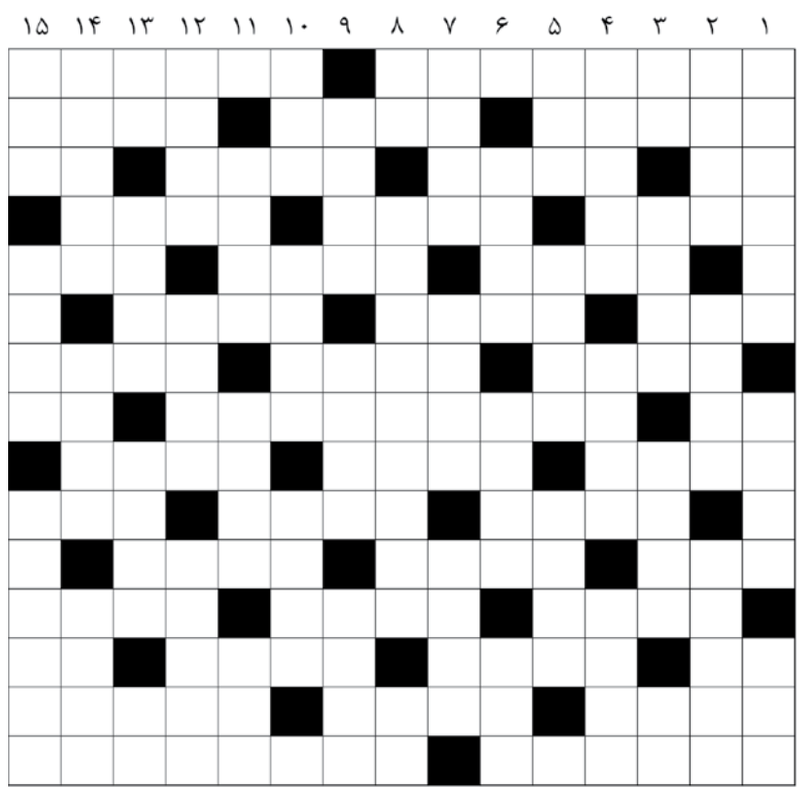
با این حال، نگرانی اصلی این است که حمله به مراکز علمی نباید تبدیل به رخدادی معمول و عادی شود و لازم است از سوی همه محکوم گردد. اگر امروز دانشگاهی در ایران هدف قرار می‌گیرد، ممکن است روزی دانشگاهی در کشوری دیگر، حتی در آمریکا یا اروپا با چنین وضعی روبه‌رو شود.

بنابراین نباید اجازه داد حمله به دانشگاه‌ها در فرهنگ و ادبیات جهانی به امری عادی تبدیل شود. خوشبختانه در این میان، برخی انجمن‌ها و نهادهای علمی واکنش‌هایی به این تهاجمات نشان داده‌اند. برای نمونه، انجمن مدیریت جنوب آسیا این حملات را به‌شدت محکوم کرده و فهرستی از مراکز آموزشی آسیب‌دیده کشور منتشر کرده است؛ چنان‌که دیگر انجمن‌های علمی نیز در حال پیوستن به این روند هستند.

طراح: بیژن گورانی

جدول ۷۲۲۳

جدول عادی

افقی: ۱) شهرستانی در استان تهران ـ نوعی عفونت پوستی ۲) بی‌نظیر ـ نیکورو ـ ابریشم مصنوعی ۳) بوی رطوبت ـ پیشوا ـ شهری در فرانسه ـ خطایی در ورزش تنیس ۴) خاکستر ـ خوک وحشی ـ پاینده ۵) چاق و فربه ـ فدراسیون بین‌المللی شنا ـ ضمیری عربی ۶) منجمد ـ شکل ظاهری ـ معلم مقطع متوسطه ۷) رمزها ـ نشانه اختصاری سازمان بهره‌وری انرژی ایران ـ جدا ۸) پیش‌شماره تلفن ـ داستانی از جک لندن، نویسنده آمریکایی ـ عرب می‌گوید: بگو ۹) سیب آذری ـ توهین‌آمیز ـ تیراژ ۱۰) روزآمد ـ جوهردان ـ پندار ۱۱) آرزو ـ درمانده ـ مادربزرگ ۱۲) کالابرگ ـ ابزار و وسایل ـ ذخیره ۱۳) راز ـ نخ فرش ـ لباس صوفیان ـ از الفبای انگلیسی ۱۴) دوستی ـ گذرگاه ـ پرتو ۱۵) گیاه بدون دانه ـ برآمدگی جلوی ساختمان.

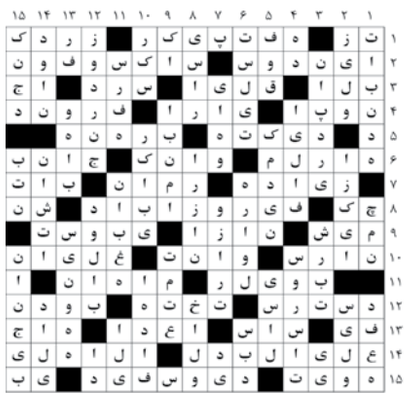
عمودی: ۱) از قوانین سه‌گانه فیزیک مکانیک نیوتن ـ مال‌التجاره ـ گل رازقی ۲) ساز و برگ زین اسب ـ چاشنی غذایی تند ـ حکم خواندن قرآن در سجده ۳) قدم یکپا ـ دردناک ـ سرشار ـ مادر لر ۴) تهیه‌کردن ـ دوستی ـ طبخ ۵) بااهمیت ـ فاصله بین دنیا و آخرت ـ زیبا و دلفریب ۶) اعلان ـ خواهش ـ پیشوندی در دستگاه یکاهای بین‌المللی به معنی میلیون ۷) حماسه‌سرای یونانی ـ دلداده شیرین ـ کوشا ۸) ردیف ـ کنایه از آن که اشیای کم‌قیمت و ناچیز را به سرقت می‌برد ـ سرچشمه حیات ۹) نوعی مسلسل دستی ـ تفنگ قدیمی ـ نوعی خاک ۱۰) آفرین ـ پنبه‌زن ـ ناتمام ۱۱) جوانی ـ دالان ورودی خانه‌های قدیمی ـ نخستین مسجدی که در تاریخ اسلام ساخته شد ۱۲) بحر ـ کبوتر دشتی ـ دلیل ۱۳) زندگی کن ـ پسر کاوه آهنگر ـ گوشواره ـ مجرای خون ۱۴) آغشته به خون ـ واحد شمارش چک ـ پیشرفته ۱۵) به‌رخ‌کشیدن نیکویی ـ امید بستن به خدا ـ شاه پیشدادی.

جدول ویژه

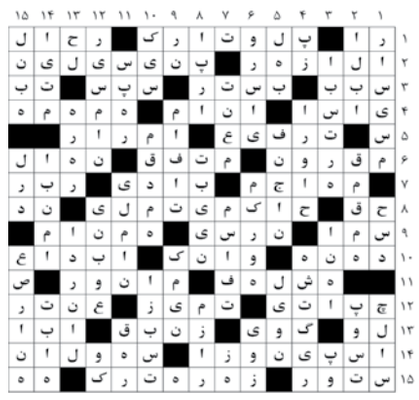
افقی: ۱) گیاهی علفی و پایا با بوی تند ـ سرچشمه ۲) از نژادهای سگ ـ پرستار کودک ـ خارجی‌ترین قسمت پوست ۳) کدو تنبل ـ نوعی پارچه نفیس ـ اسب حنایی رنگ ـ رود آرام ۴) پشت سر هم ـ بازی حرام ـ کلاه درویش ۵) میانجی ـ آغشته به خون ـ از حروف یونانی ۶) کلمه هشدار ـ آهار ـ بزن بهادر ۷) غذای سنتی مکزیک ـ ایفای نقش ـ سلیقه ۸) همسایه لهستان و اتریش ـ از آثار شعری سید علی موسوی گرمارودی ـ بی‌کم و کاست ۹) مفید و مؤثر ـ امیدوار ـ صندوقخانه ۱۰) دست‌افزار ـ آرزومند ـ بالاپوش قدیمی ۱۱) نگهبانی ـ مسیحی ـ حقه‌باز ۱۲) سفره‌رمانی نوشته رضا امیرخانی ـ کمیابی ۱۳) E ـ آسمان سنگ ـ آلیاژی از مس و نیکل و روی ـ از خواهران برونته ۱۴) کامل‌ترین زبان دنیا ـ کم ـ وضعیت دشوار ۱۵) از باشگاه‌های فوتبال اسپانیا ـ از آثار ارسکین کالدول، نویسنده آمریکایی.

عمودی: ۱) شعری که در وصف بهار سروده شود ـ معاینه کلی بدن ـ عمومی‌تر ۲) دارنده ـ پشتگرمی ـ به تازگی ۳) فلز سرخ ـ حنا ـ موش خرما ـ مخترع تلفن ۴) بسندگی ـ بی‌رونق ـ جمع شیء ۵) صومعه ـ نوعی ماده معدنی شبیه شیشه ـ خدای اندیشه و هنر در اساطیر یونان ۶) آخرین بیت غزل ـ از آثار مشهور گوته ـ خطاب مردانه ۷) اسب سیاه ـ به هیچ وجه ـ نماد ۸) رمق آخر ـ فیلم درام آمریکایی به کارگردانی پل گرینگرس و بازی تام هنکس ـ بله انگلیسی ۹) بی‌ریا ـ عارضه‌ای پوستی ـ ریاضیدان سوئیسی ۱۰) ارسباران امروزی ـ رئیس نقالان در دوره صفوی ـ گوشه‌ای در دستگاه ماهور ۱۱) هوشیار ـ رنگ پوشش دهنده ـ زمستان ۱۲) از علوفه ـ افسرده ـ فیلم کوتاه تبلیغی ۱۳) خراش نامحسوس ـ شجاع ـ رفت‌وآمد ـ کچل ۱۴) دستیار ـ جلوه ـ حرکت و جابه‌جایی ۱۵) گرو ـ پرنده‌ای شناگر ـ پرهیز کردن.

حل جدول عادی ۷۲۲۲

حل جدول ویژه ۷۲۲۲

حل سودوکو ۵۱۰۰

۷	۵	۲	۴	۶	۱	۹	۳	۸
۹	۸	۱	۵	۲	۳	۴	۶	۷
۳	۴	۶	۹	۷	۸	۵	۱	۲
۴	۳	۹	۲	۱	۵	۸	۷	۶
۸	۲	۷	۳	۹	۶	۱	۵	۴
۱	۶	۵	۸	۴	۷	۳	۲	۹
۵	۷	۸	۶	۳	۴	۲	۹	۱
۲	۱	۳	۷	۸	۹	۶	۴	۵
۶	۹	۴	۱	۵	۲	۷	۸	۳

۵	۹	۴	۸	۱	۷	۶	۳	۲
۸	۱	۶	۳	۲	۹	۵	۴	۷
۲	۳	۷	۶	۴	۵	۹	۸	۱
۶	۲	۵	۴	۳	۱	۷	۹	۸
۹	۴	۱	۲	۷	۸	۳	۶	۵
۳	۷	۸	۹	۵	۶	۱	۲	۴
۴	۵	۳	۷	۹	۲	۸	۱	۶
۷	۶	۲	۱	۸	۳	۴	۵	۹
۱	۸	۹	۵	۶	۴	۲	۷	۳

۱	۷	۳	۶	۴	۸	۵	۹	۲
۲	۹	۸	۵	۳	۷	۱	۶	۴
۶	۴	۵	۹	۲	۱	۳	۷	۸
۳	۸	۶	۷	۵	۴	۲	۱	۹
۴	۵	۷	۲	۹	۳	۸	۶	۱
۹	۱	۲	۸	۶	۱	۴	۵	۷
۵	۶	۹	۱	۸	۲	۷	۴	۳
۸	۳	۴	۷	۱	۵	۹	۲	۶
۷	۲	۱	۴	۷	۹	۶	۸	۵

برای حل جدول اعداد باید در هر مربع کوچک‌تر ۳ در ۳ هیچ عدد تکراری وجود نداشته باشد.
همچنین هیچ عددی در یک سطر یا ستون مربع بزرگ ۹ در ۹ تکرار نشده باشد.

سودوکو ۵۱۰۱

		۶	۳					۲
				۲				
۳				۵				
۴					۸			
	۲	۷		۶		۱	۴	
			۱				۹	
				۹			۷	
				۳				
۷					۱	۴		۸

۶					۳	۴		
				۷				
				۸				۷
			۱					۸
	۴	۹		۳		۲	۵	
			۷					۱
۳				۵				
۸				۶				
۴			۶		۱			۹

۵			۸			۷		
				۷				
				۵				
			۴			۲		
			۹			۷		
			۳			۸		
	۶	۲		۱		۴	۸	
۱					۲			
۶				۹				

۷					۹			۵
				۲				
				۴				
			۸			۷		
	۲	۴		۱		۶	۸	
۱					۲			
۶				۹				
			۶		۱			۹